

Katarina Gäddnäs
Epost: katarina.gaddnas@nyan.ax
Telefon: 528 466

Evig Ellington i körtappning

Konsert

A tribute to Duke Ellington.

Alandica söndagen den 16 augusti. Margareta Bengtson sång, Projektkören (instuderad Johanna Grüssner), Arne Wilhelmson, kontrabas, Hans Carlsson, percussion, Erik Dahlberg, vibrafon, Claes Brodda, altsaxofon, Edward Mattson, barytonsaxofon, Jan Allan, trumpet, Petter Hängsel, trombon, Patrick Wingren, piano och orkesterledning, Johanna Grüssner, dirigent. Annika Sjöholm medverkade med stepdans.

En ensam vibrafonist inleder konserten, in tassar sedan en basist och en pianist, och sist jazzar trummisen in. De jamar på en stund och sen uppenbarar sig en trumpetist från ingenstans.

Nu strömmar vitklädda människor till från alla håll. Det är kören som anländer och gungar med i svänget redan innan den tagit en ton. Första delen av konserten, ”den profana”, bjuder på många Ellington-klassiker som Morning Glory, Don't Get Around Much Anymore, Satin Doll och som avslutning Take The A Train.

Ingen av dessa låtar är från början avsedda för kör, och jämfört med de andra instrumenten, inklusive Margareta Bengtsons sång, kändes körsång lite klumpigt och trögt. Skall ett 40-tal sångare få till det tillsammans så finns det inte mycket plats för improvisation - på toner, små nyanser. Det är lättare för en ensam solist att ta ut kurvorna och ta sig rytmiska friheter.

Jag vill ändå understryka att körsången är precis, disciplinerad och att man sjunger de intrikata jazz-ackorden rent. Johanna Grüssner dirigerar tydligt och engagerat. Och det svänger om bandet. Som en av öns jazzsångare sade på pausen: det svänger mest när bara bandet spelar.

Efter pausen lyfte det verkligen. Nu kom kören till sin rätt och Margareta Bengtsons höjdtoner var hisnande. Hon sjunger med lite läckande röst

Engagerad dirigent. Johanna Grüssner ledde projektkören. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

till skillnad från den legendariska **Alice Babs**, som Ellington ursprungligen skrev solopartierna för.

In the Beginning God var stilla magi, i Come Sunday fick Bengtson leka med höjderna. Freedom-insatserna kändes riktigt sköna. One var precis och effektivt med imponerande solistsats av Margareta Bengtson. I Freedom is Sweet steg Annika Sjöholm chosé-fritt till bara kör.

Kören hade, som så många andra i vårt land, en övervikt åt det kvinnliga hållet, vilket

för det mesta inte störde balansen alls, men till exempel i låten Heaven märktes att det var svårare för herrarna att uppnå en enhetlig klang.

Avslutande Praise God and Dance var riktigt, riktigt väl-sjungen. Kören lät fyllig och hela ensemblen rockade loss - om uttrycket tillåts i jazzsammanshang. En fullsatt Alandica-sal applåderade vilt och vi fick lyssna till en bit av Praise the God and Dance encore - nu med improvisation i extrema höjdtoner av Margareta Bengtson. Kören kände sig

hemma och kompede frigjort sångsolisten, denna gång helt utan noter.

Med tanke på hur skönt det var att lyssna till en väl inövad Sacred Concert, med bra arrangemang och en kör som såg ut och lät bekväm, kan jag inte låta bli att spekulera över hur konserten skulle ha gestaltat sig om första halvans klassiker framförts med solist/solister. Tänk er till exempel, en Bengtsonsk-Grüssnersk duett!

LENA JOHANNA SVARTSTRÖM

Precist och disciplinerat. Så sjöng kören som tolkade Duke Ellington på Alandica i går. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Annan festivalstämning i Alandica

Konsert

Alandia Jazz Festival.

Torsdagen den 13 augusti 2009: The Epstein / Kroner Bari Connection; DFC (Den Fantastiska Kvintetten), Miriam Aïda och Fredrik Kronkvist Quintet.

Årets upplaga av Alandia Jazz, den femtonde jazzfestivalen på Åland, hade en del nyheter i bagaget: bland annat den nya lokalen, Alandica kultur och kongress, och den nya tiden, augusti i stället för juli.

I programmet ser man ett upplägg som lovar mycket, för många smaker, med diverse inriktningar som tar intryck från vitt skilda håll. Men kanske fokus ändå lig-

ger på det nordiska, ty här sammanstrålar ett antal musiker och orkestrar från förtädesvis de nordiska länderna. Allt från lågmäld och finstämd pianojazz med stora namn som **Bobo Stenson** kan hittas, till yngre grupper som spelar i gränslandet mot stilar som kanske inte vanligen ses på jazzfestivaler, som DFC (Den Fantastiska Kvintetten), en kvintett som bjuder på en ohämmad blandning av frijazz och punk.

Torsdagens evenemang i Alandica började med ett livfullt möte mellan barytonsaxofon och trombon då **Ed Epstein** och **Erling Kroner** duellerade i The Epstein/Kroner Bari Connection. Det

var en inspirerande start på kvällen där nytänkande och erfarenhet var två av ledorden. De två har spelat med varandra sedan många år i olika projekt, och har utvecklat en stor lyhördhet inför varandra.

Denna första avdelning bär mycket intensitet, det är ofta något bröligt, och de kör låtar skrivna av bandets medlemmar, samt lite Mingus. De spelar virtuost och utan att forcera, egensinnigt och i långa fraser. Kanske inte så långt bortom mainstreamjazzens bundna och nötta former, men ändå: det är en jazz som håller vad den lovar.

Det märks redan under kvällens första avdelning att det är något för gles med folk

för att skapa den rätta festivalkänslan, till skillnad från hur det var då festivalen var förlagd till Islandia, där folk strövade runt med sina öglor i händerna. Här är det ett betydligt striktare förhållnings-sätt som råder: man sitter snällt i raderna och lyssnar.

Däremot kommer de akustiska och visuella aspekterna av konserten i förgrunden på ett sätt som inte har funnits vid tidigare jazzfestivaler på Åland.

Andra bandet ut på scenen spelar inte en lika finstämd jazzmusik. Turen har nämligen kommit till DFC. Röksløjorna lägger sig över scenen som om undergången väntade. De blandar punkens, hårdrock-

ens, visans och jazzens olika uttrycksmedel, det formligen blixtrar av energi i denna kontrastrika musik. Det är som om musiken hela tiden spänner upp ett tokroligt grin mot åhörarna, ömt och hårt, dissonans och väljud om vartannat.

Men det är inte bara vilt och kontrastrikt. Det finns många lyriska och vackra passager i dessa kompositioner, där ibland något vemodigt och bitterljuvt kommer till uttryck. Och det är bra: det skulle vara svårt att ro hem en hel konsert enbart med en bergsprängarrattityd.

Den första festivalkvällen i Alandica avslutas med Miriam Aïda och Fredrik Kronkvist Quintet, en sammanställning som innebär en värdig avrund-

ning, och en vila i förhållande till DFC.

Det är synd att det inte är mer folk i salen. Även om festivalen nu avgjort får en dimension till i det den förläggs huvudsakligen till det nya kultur- och kongresshuset, kanske den har en seriösare prägel än förr, som lockar en lite annan publik än den gängse. Till skillnad från Islandia bjuder Alandica en estrad som sätter fokus på musiken, något som i festivalsammanshang säkert också kan diskuteras: ty samtidigt som det ger festivalen en stramare form kan det också verka frånstötande högtidligt för en viss schattering av publiken.

MARTIN HÖGSTRAND